A°. 1841. ARNHEMSCHE COURANT. N°. 39.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 in de drie maanden. —)

DONDERDAG 25 FEBRUARI.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Het arrest van den Hoogen Raad in de zaak van den Tolk der Vrijheid.

In de eerste plaats moeten wij betreuren dat wij het arrest niet volgens deszelfs letterlijken inhoud kennen, maar slechts beoordeelen kunnen uit het verslag door ons, alsmede door het *Weekblad van het Regt* in deszelfs nommer van 19 februari, medegedeeld. Vooral in eene zaak als deze, waarbij zoo veel op een enkel woord aankomt, ware het van belang, den letterlijken tekst te hebben. Er schijnen echter, naar men ons uit 's Gravenhage meldde, door ambtenaren of door een' ambtenaar bij den Hoogen Raad dienaangaande moeijelijkheden te worden gemaakt; misschien zal de Raad het niet ongepast rekenen, hierop orde te stellen.

Een belangrijk beginsel, in zake van pers, is thans door den Hoogen Raad, even als vroeger door het Hoog Geregtshof, aangenomen, namelijk dat bij bekendheid van den schrijver *hij alleen de verantwoordelijke persoon is en geenszins de drukker, uitgever en verspreider*. Een beginsel zeer ten voordeele der vrijheid van pers.

Doch terwijl de Hooge Raad dit zeer vrijzinnige beginsel aanneemt, zien wij *tot onze groote verwondering*, dat die zelfde Raad geen verschil schijnt te maken tusschen zoogenaamden *hoon en laster* jegens ambtenaren *in hunne ambtsbetrekking*, dan wel jegens particulieren of ook ambtenaren in hunne *particuliere betrekking* gepleegd.

Wij zeiden *zoogenaamden* hoon en laster, omdat, naar men weet, de wet aan die woorden eene andere beteekenis geeft, dan de taal. Taalkundig verstaat men door *laster* de aantijging van iets *dat niet waar is*. De wet verstaat er door: de aantijging van daadzaken die iemand aan geregtelijke vervolgingen, haat of verachting zouden blootstellen en waarvan men geen *wettig* bewijs kan leveren, terwijl zij als zoodanig *wettig* bewijs niets anders admitteert dan een *vonnis* of andere *autentieke acte* (art. 370 *Code Pénal*).

Die dus; »het zij op of in openbare plaatsen of »bijeenkomsten, hetzij in eene autentieke of pu»blieke acte; hetzij in een gedrukt of ongedrukt »geschrift, dat aangeslagen, verkocht of verspreid »is geworden, aan iemand, wie het ook zij, daden »ten laste gelegd zal hebben die, ingeval zij plaats »hadden, dengenen, tegen wien zij geduid zijn, aan »lijf- of boetstraffelijke vervolging of wel enkel aan »de verachting en den haat der burgeren bloot zou»den stellen," wordt door de wet als schuldig aan laster beschouwd, bijaldien hij het *bewijs in regten vereischt* niet aanvoert, namelijk een *vonnis* of andere *autentieke acte*.

Op andere wijze mag hij de waarheid zijner telastlegging niet bewijzen. Het kan dus geschieden dat zijne telastlegging allezins *waar* en *duidelijk bewijsbaar* is (behalve door een vonnis of autentieke acte), en de telastlegger echter volgens de wet als *lasteraar* moet worden beschouwd en veroordeeld.

Deze wettige bepaling is daargesteld ter beveiliging van het *particuliere* leven, de *particuliere* eer. Men vindt ze dan ook in den 2[den] Titel van het Strafwetboek, welke titel ten opschrift voert: *Misdaden en wanbedrijven tegen bijzondere personen.* (*Crimes et délits contre les particuliers*).

Nu willen wij geenszins beweren dat die beschermende bepaling van het particuliere leven, van de particuliere eer, niet moet worden uitgestrekt tot *ambtenaren*, waar het hun particulier leven, handel of wandel, geldt; maar wij gelooven dat dezelve niet behoort te worden uitgestrekt tot ambtsverrigtingen, van welken aard ook. Ten dien aanzien, gelooven wij, behoorde iedereen toegelaten te worden tot het bewijzen zijner telastlegging, hetzij door middel van getuigen, hetzij anderzins. Eerst wanneer hij ze niet genoegzaam bewijzen kon, meenen wij, moest hij als lasteraar worden gestraft.

Dit is van publiek nut; en dit strijdt, onzes achtens, geenszins met onze wetten.

Het is van publiek nut. Want iedereen heeft er belang bij dat elk ambtenaar, zoo civiel als militair, zijnen *wettigen* pligt vervulle; iedereen heeft daarbij niet slechts *belang*, maar iedereen heeft er *regt* op. Een iegelijk toch die vrijwillig eene betrekking aanvaart, waarvoor hij uit 's lands kas, dat is uit de bijdragen van alle burgers, wordt bezoldigd, is ook *jegens alle burgers* verpligt, zijne betrekking naar vereisch uit te oefenen Een militair, inzonderheid een officier, die *vrijwillig* dient, is *verpligt*, jegens den vorst niet alleen, maar ook jegens alle burgers, uit wier bijdragen hij bezoldigd wordt, zich in den strijd moedig te gedragen; doch die verpligting rust niet op hem in zijn particulier. Geen burger heeft *regt* om te vorderen dat hij moedig zij in zijnen particulieren handel of wandel. Daarom is het goed dat de wetten iedereen verbieden hem *lafheid* ten laste te leggen; wanneer die lafheid niet is betoond in den strijd. Maar wanneer die lafheid wel in den strijd, of in militaire dienst, betoond is, waarom mag dan niet iedereen hem *lafheid* te laste leggen, zoo hij het slechts door getuigen of anderzins bewijzen kan? Wat is de reden dat men de telastlegger als lasteraar straffe, zoo hij niet uit een *vonnis of andere autentieke* acte bewijzen kan, dat de officier zich lafhartig gedroeg?

Men zegge niet: alzoo zou men dagelijks aantijgingen hooren, en geen ambtenaar er veilig tegen zijn. Geenszins; want zoo de aantijging niet *bewezen* wordt, straffe men den aantijger.

Zoodanig regt van telastlegging aan iedereen tegen ambtenaars, staatsdienaars, publieke autoriteiten gegeven, is een nieuwe waarborg voor derzelver pligtsvervulling.

Ook wordt elk burger dan niet alleen in Frankrijk, maar zelfs in Duitschland toegelaten om zijne telastleggingen tegen ambtenaren en overheden te bewijzen, met getuigen of anderzins. Zelfs in Duitschland, zelfs in Hannover, kan men, in zoodanig geval, als lasteraar vervolgd, de *exceptie van waarheid* (*exceptio veritatis*) aanvoeren.

Doch in Nederland zou zulke exceptie uitgesloten zijn; en wel, gelijk de Hooge Raad schijnt te hebben aangenomen, uitgesloten door de grondwet. Dit kunnen wij niet begrijpen.

De Hooge Raad zegt, (luidens het bovengemeld verslag) »dat, wel is waar, artikel 4 der wet van »16 mei 1829 vrijlaat de beoordeeling van de han»delingen der openbare magten, maar dat dit regt »steeds ondergeschikt blijft aan de bepaling van ar»tikel 225 der grondwet, volgens welke ieder ver»antwoordelijk blijft voor hetgeen hij schrijft, drukt, »uitgeeft of verspreidt; dat de beoordeeling moge »vrijstaan, doch dezelve ondergeschikt blijft aan de »bepalingen der strafwetten en afhankelijk wordt »van het daarbij ongeoorloofde en strafbaar gestelde."

De beoordeeling van handelingen der openbare magten, veroorloofd bij artikel 4 der wet van 16 mei 1829, zou dus beperkt worden door artikel 225 der grondwet. Dit kunnen wij geenszins inzien. Wat toch zegt artikel 225 der grondwet? — »Het is aan elk geoorloofd om zijne gedachten en »gevoelens door de drukpers, als een doelmatig middel »tot uitbreiding van kennis en voortgang van ver»lichting te openbaren, zonder eenig voorafgaand »verlof daartoe noodig te hebben, blijvende nog»tans elk voor hetgeen hij schrijft, drukt, uit»geeft of verspreidt, verantwoordelijk aan de maat»schappij of bijzondere personen, voor zoo verre »dezer *regten* mogten zijn beleedigd."

De uitdrukking *regten* is hier van het hoogste gewigt. De *regten* der maatschappij of der bijzondere personen zijn het dus, volgens de grondwet, die de *regten* der pers moeten beperken. En ziedaar, onzes achtens, eene zeer heilzame bepaling.

Vooreerst kunnen wij dus hier den Hoogen Raad vragen: Hoe kan artikel 225 der grondwet, hetwelk slechts van de regten *der maatschappij* en van *bijzondere personen* spreekt, art. 4 der wet van 16 mei 1829 beperken, waarbij vrijheid wordt gegeven om de handelingen der *openbare magten* te beoordeelen? In het onderhavige arrest geldt het toch een' burgemeester, eene *openbare magt* volgens den Hoogen Raad; geen *bijzonder persoon*. In de veroordeelde artikelen van de *Tolk der Vrijheid* zou dus geen *bijzonder persoon*, maar eene *openbare magt* gehoond en gelasterd zijn. Hoe derhalve kon hier art. 225 der grondwet als beperking van art. 4 der wet van 16 mei 1829 worden aangehaald?

Ten tweede, spreekt het grondwettig artikel van *regten*; zoodat het, *de openbare magt*, de burgemeester, als *bijzonder persoon* beschouwd, de vraag zou worden: heeft eene *openbare magt*, een burgemeester, het *regt* om te vorderen dat men haar, of hem, geene daden te last legge die hem of haar aan vervolgingen, haat of verachting kunnen blootstellen? Beteekent de vrijheid, welke art. 4 der wet van 16 mei 1829 geeft, niets anders dan dat men de handelingen van openbare magten mag prijzen? Onzes inziens, beteekent *beoordeelen* wat meer nog. Waaruit zou dan eene openbare magt het *regt* ontleenen om niet ten zijnen of haren nadeele beoordeeld te worden? de ambtenaar namelijk *als openbare magt*, dat is, in zijne ambtsbetrekking.

Waarlijk, wij begrijpen niet hoe de Hooge Raad zoodanige uitlegging aan art. 225 der grondwet heeft kunnen geven. Ook op dat artikel en op deszelfs uitdrukking *regten*, zouden wij ons den

gunste der vrijheid van telastlegging hebben beroepen.

En nu neemt het eerste regterlijk ligchaam des lands *of wel* geen notitie van het veelbeteekenende woord *regten*, *of* het neemt aan: dat eene openbare magt *regt* heeft, om te vorderen dat men haar in het publiek, in een dagblad b. v., niet ongunstig beoordeele. Onder het ongunstig beoordeelen van een' persoon behoort toch, dat men hem onregtmatigheden, onwaarheden te last legge. Immers, zal ik iemand beoordeelen, dan moet ik de vrijheid hebben om te onderzoeken of hetgeen hij doet, wettig, of hetgeen hij zegt, waar is? — Maar die vrijheid, de vrijheid althans om het straffeloos te doen, om het straffeloos te doen als men zijne beweringen niet met een *vonnis* of *andere autentieke acte* kan staven, heeft men, volgens den Hoogen Raad niet; in zijn arrest zegt hij (altoos luidens het bovengenoemd verslag): »*dat de verklaring dat eenig stuk, van wien dan ook afkomstig, logentaal bevat, reeds* HONEND *en beleedigend is voor dengenen die verondersteld wordt zich aan die logens te hebben schuldig gemaakt.*"

Nu vragen wij: wat beteekent het regt van *beoordeelen*, als men eene handeling niet onwettig, eene verklaring niet logenachtig mag noemen, ten zij met een vonnis of eenige andere autentieke acte in de hand?

Maar die met een vonnis aanwijst dat iemand een logenaar is, die *beoordeelt* immers zoodanigen persoon niet; die stelt hem slechts ten toon.

Hetgeen de Hooge Raad, onzes achtens, uit het oog verloren heeft, is, de subjectiviteit der aantijging. Steunt die aantijging op waarheid, dan, zouden wij zeggen, bestaat er geen *hoon*; steunt de aantijging niet op waarheid, of moet zij geacht worden niet op waarheid te steunen, omdat de aantijger ze niet bewijzen kan, dan is er hoon aanwezig. — Daarentegen, wierd er gevraagd of iemand vorderen kan dat men hem geene feil te last legge? zoo zouden wij antwoorden: ja, wanneer hij dusdanige feil niet heeft begaan.

Krachtens artikel 225 der grondwet zoo wel als krachtens artikel 4 der wet van 16 mei 1829, zouden wij iedereen die in het openbaar, in een dagblad, *aan eenen ambtenaar* of eene *openbare magt* onwettige of verachtelijke handelingen te last legde, *vrijspreken* van hoon en laster bijaldien hij de waarheid zijner telastlegging bewees; *veroordeelen* zouden wij hem, bijaldien hij die waarheid niet bewijzen kon.

Wij zouden zeggen: wanneer *de ambtenaar* of eene *openbare magt* zich aan onwettigheden, aan logentaal schuldig gemaakt heeft, wordt hij niet *gehoond* niet *gelasterd*, maar slechts *beoordeeld*, door dengenen die ze hem te last legt; wanneer hij ze daarentegen niet heeft gepleegd, dan wordt hij niet *beoordeeld*, maar *gehoond en gelasterd*, door dengenen die ze hem gelieft te verwijten.

Zoo, gelooven wij, zouden de *regten* van alle burgers in overeenstemming gebragt zijn; het *regt* van elken ambtenaar om als een man van eer en pligt te worden beschouwd, *zoo lang het tegendeel niet wierd bewezen*; het *regt* van elken burger *om dat tegendeel, hoe ook, te mogen bewijzen.*

En met zoodanig begrip der *regten* van allen, stemt, onzes achtens, ook het *ware belang* van den staat volkomen overeen.

Gevolgelijk meenen wij aan de verschillende takken der wetgevende magt in ernstige overweging te moeten geven: of het niet hoogst doelmatig zijn zou, thans, — nu de hoogste regterlijke magt de wet heeft opgenomen in den zin, welke moeijelijk schijnt over een te brengen met het regt om de *handelingen* der *openbare magten* te mogen *beoordeelen*, — bij eene nieuwe wet uitdrukkelijk te bepalen dat er jegens openbare magten, (de koning, die altoos onschendbaar zijn moet, uitgezonderd) jegens ambtenaren, in hunne ambtsbetrekking, geen hoon noch laster gepleegd wordt, bijaldien de aantijger de waarheid zijner beweringen bewijst.

Wordt zoodanige wet niet daargesteld, wat heeft men dan te duchten? — Immers *of* dat de pers zich geene onafhankelijke taal, geene beoordeeling meer zal durven veroorlooven; *of wel* dat men eene veroordeeling, — waartegen de waarheidlievendste persoon niet gewaarborgd zijn zou — zal pogen te ontwijken, door er een *plastron* voor te nemen.

De Hooge Raad heeft nu aangenomen dat, bij het bekend zijn en de tegenwoordigheid des schrijvers, de drukker niet verantwoordelijk is; — gelooft men dat het zoo moeijelijk zou zijn iemand te vinden die zich als schrijver condemneren laat?

Men zegge niet dat dit middel evenzeer zou kunnen worden te baat genomen, al gave men vrijheid van bewijzen. Neen, want dan zou een dagblad, hetwelk in gebreke bleef de waarheid zijner telastlegging te bewijzen, algemeen worden veracht en geen invloed oefenen hoegenaamd. Maar wanneer het publiek ziet dat dagbladen worden veroordeeld als zij onwettige of verachtelijke handelingen van *ambtenaars* of *openbare magten* ten toon stellen, omdat zij die onwettige of verachtelijke daden niet met een *vonnis* of autentieke akte kunnen bewijzen, — dan zal het publiek ontwijfelbaar partij kiezen voor de dagbladen, dan zal het hun welligt zelf toeroepen: Dekt u!

Buitenlandsche berigten.

DENEMARKEN.

Koppenhage, 13 febr. Bij koninklijke besluiten van den 10den en 11den dezer is het personeel der marine over het geheel omstreeks een tiende verminderd. In den hoogsten rang blijft slechts een vice-admiraal, met of zonder admiraals-karakter. (*Pr. St. Z.*)

ZWITSERLAND.

Aangaande de verrigtingen van den hier nog steeds verzamelden krijgsraad van den bond, verneemt men weinig, uitgenomen dat er onvertraagd zal worden overgegaan tot het inrigten van militaire hospitalen. Bij de voortdurende krijgstoerustingen van Frankrijk, Duitschland, Rusland, enz. welke de mogelijkheid van eenen buitenlandschen oorlog doen voorzien, waarbij Zwitserland gewis mede tot krijgstooneel dienen zou, moet echter de krijgsraad alle mogelijke maatregelen ter beveiliging tegen een' plotselijken overval en tot spoedige grens-bedekking hebben genomen. (*Schw. Beob.*)

PRUISSEN.

De Pruissische *Staats-Zeitung* van den 21sten meldt, zonder verdere bijvoeging, dat de buitengewone gezant en gevolmagtigde minister van Frankrijk bij het Pruissische hof, de graaf *Bresson*, naar Parijs is vertrokken.

Berlijn, 18 febr. Het hoofdonderwerp der gesprekken is sinds gisteren een voorval, hetgeen in openbare bladen reeds lang als ophande was aangekondigd, waarvan men echter vroeger niet gelooven kon dat Berlijn het tooneel zijn zou. Gisteren namelijk was er diner in het paleis van Z. K. H. prins *Albrecht*, de rijtuigen uit het paleis en uit de stad rolden derwaarts; spoedig daarna verspreidde zich onder het gezelschap het gerucht, dat het in stilte voorbereidde huwelijk van den heer graaf *van Nassau*, koning *Willem I* der Nederlanden, met de gravin *d'Oultremont*, zoo even voltrokken was. Sedert men de aankomst der gravin in onze hoofdstad vernomen had, beschouwde men eene spoedige sluiting van dit huwelijk als zeker, echter verraste zoodanige spoed een ieder en maakte grooten indruk. Nu schijnt het wel zeker, dat de heer graaf niet meer naar de Nederlanden terugkeeren, maar zich in Pruissen geheel vestigen zal. (*Köln. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 19 febr. Het huis der gemeenten heeft zich dezer dagen bezig gehouden met het belangrijke vraagstuk, betreffende den uitvoer van fabriek-werktuigen. Deze aangelegenheid kwam ter spraak bij het aanbieden van verscheidene petitiën uit Leeds, Manchester, enz., in welke, door eenige duizend vervaardigers van machines, de vrije uitvoer van deze voorwerpen gevraagd werd. Verscheidene sprekers hebben dit verzoek ondersteund, en hoofdzakelijk doen opmerken, dat de bestaande verordeningen op dit stuk, volgens welke de uitvoer van werktuigen afhankelijk is van de toestemming van het ministerie voor koophandel, noodwendig eene verandering behooren te ondergaan; — dat de beperkingen en belemmeringen, welke die uitvoer sedert de laatste jaren ondervindt, geenszins verhinderd hebben, dat jaarlijks eene overgroote hoeveelheid werktuigen voor de fabrieken op het vaste land van Europa zijn uitgevoerd, en dat alzoo deze laatsten in staat zijn gesteld, om de hier te lande bestaande fabrieken grootelijks afbreuk te doen; — dat wijders deze uitvoer ook ten gevolge heeft, dat thans in andere landen de van hier ontbodene werktuigen worden nagemaakt, zoo zelfs, dat in de meeste staten van het vasteland fabriekwerktuigen vervaardigd worden, die in vele opzigten de Engelsche op zijde streven; — dat hiervan het gevolg is, dat onze vervaardigers van werktuigen verstoken worden van de aanzienlijke voordeelen, die zij van de uitoefening huns bedrijfs zouden trekken indien de uitvoer geheel vrij en onbelemmerd was. — Andere sprekers hebben echter een geheel verbod van den uitvoer beschouwd als het eenige middel, om de ontwikkeling en vooruitgang van het fabriekwezen in vreemde landen nog eenigermate te keer te gaan. — Van den kant der bewindslieden is erkend, dat de zaak van hoog belang is, en een opzettelijk onderzoek eener commissie vordert; waartoe dan ook besloten is. — Volgens officiële opgaven, is hier te lande, in het jaar 1831, voor eene waarde van 60,228 p. st. aan fabriekwerktuigen uitgevoerd, en is die uitvoer in 1840 geklommen tot eene waarde van 387,096 p. st.

— De *Globe* is zeer ontevreden over de toegevendheid, door het huis der lords jegens lord *Cardigan* betoond, hetwelk hem van *felony* heeft vrijgesproken. Het genoemde dagblad zegt, dat door deze handelwijze het misbruik van het duël slechts zal toenemen.

— In den *Morning Post* leest men het volgende: Brieven uit Parijs melden, dat de heer *Aguado* zich belast heeft met het agentschap des Spaanschen gouvernements, om in die hoofdstad de zaken waar te nemen, waartoe de jongste dekreten van den heer *Gamboa* zullen aanleiding geven. Laatstgenoemde schijnt te volharden in zijn plan om 3 pCt. interest voor de te kapitaliseren coupons te bepalen, in weerwil van de zoo dikwerf te kennen gegeven afkeuring van de nieuwe onregtvaardigheid jegens de buitenlandsche schuldeischers van Spanje.

FRANKRIJK.

Parijs, 21 febr. De *Messager* bevat het volgende: De dagbladen der oppositie spreken sedert eenige dagen van voorgegeven nota's, door de vreemde mogendheden aan het Fransche gouvernement gezonden, betrekkelijk de wapeningen, en van een onderhoud, hetwelk de heer *Guizot* met dezen of genen gezant zou hebben gehad. Die verzekeringen zijn volstrekt valsch.

— De *Courier Français* zegt: »De ontwapening begint. De maarschalk *Soult* heeft aan de commissie van het budget eene mededeeling gedaan, waaruit blijkt, dat het budget van 1842 met 23 millioen moet worden verminderd. De minister zegt verder, dat het effectief, zoodanig als hij vroeger had voorgesteld, met 60,000 man zal worden verminderd. De maarschalk heeft geene uitlegging gegeven, wat tot dezen maatregel heeft aanleiding gegeven."

— Heden wordt eene wapenschouwing gehouden over het garnizoen van Parijs, op het plein van het Carrousel. Men ziet daarbij vele regimenten, welke eerst onlangs in de hoofdstad zijn aangekomen.

— De bijeenkomsten van de heeren *Humann*, minister van financiën, *Rothschild* en *d'Argout*, zijn zeer menigvuldig, hetwelk doet vermoeden, dat men zich nog steeds bezig houdt met de leening, ofschoon het schijnt, dat dezelve niet vóór in de maand augustus of september aanstaande moet worden genegocieerd.

— Men wil weten, dat het proces van *Darmès*, tegen den 10den maart aangekondigd, alsdan nog geen voortgang zal hebben, maar het hof der pairs ter behandeling dezer zaak eerst in de maand April zal vergaderen.

— Men schrijft uit Marseille dd. 17 dezer: — De generaal *Bugeaud* is gisteren naar Toulon vertrokken, waar hij zich onmiddelijk op de pakketboot de *Phaeton* moet inschepen. Zijn ordonnans-officier, de kapitein *Le Blanc de Prebois*, is reeds vertrokken.

— De advokaat *Chaveau Lagarde*, welke in 1793 de ongelukkige koningin *Marie Antoinette* heeft verdedigd, is in den ouderdom van 85 jaren overleden.

BELGIE.

Brussel, 22 febr. De kamer der volksvertegenwoordigers heeft heden hare beraadslagingen over het budget van openbare werken, en wel over het hoofdstuk betreffende de kanalen, rivieren en polders, voortgezet.

— De koning vertrekt heden maandag uit Londen, en wordt mitsdien woensdag te Brussel terug verwacht.

— De centrale sectie der kamer, belast met het onderzoek van het wetsontwerp, betreffende het kanaal

van Zelzaete, heeft haar verslag gereed. Zij stelt de aanneming voor van het wetsontwerp, volgens hetwelk het kanaal op 's rijks kosten zal worden voltooid, terwijl er in 1841 eene uitgifte van schatkistbiljetten ten bedrage van 550,000 frs. zal plaats hebben ter voorziening in de kosten van aanleg van het kanaal van Damme naar zee.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 23 *febr.* Naar men van goederhand verneemt, *zal van de bevoegdheid tot het negociëren der* 12 *millioen en tot de uitgifte van nieuwe schatkistbiljetten, bij de jongste financiële wetten toegestaan, geen gebruik worden gemaakt, althans gedurende de eerste zes maanden dezes jaars*, waaruit alzoo blijkt dat voor 's lands de schatkist volkomen in staat is, om de uitgaven uit de gewone middelen te bestrijden, welke gewenschte uitkomst moet worden toegeschreven aan de spaarzaamheid en orde, die tegenwoordig in het beheer der geldmiddelen heerschen.

(*Handelsbl.*)

— Het is ons aangenaam, uit goede bronnen in de gelegenheid gesteld te zijn om de geruchten, alsof eene realisatie der door de Staten-Generaal bewilligde buitengewone kredietmiddelen *spoedig* op handen waren, als van allen grond ontbloot te kunnen verklaren.

Binnen de eerstvolgende vier maanden zal er geene uitgifte van nieuwe 5 pCt. schuld, evenmin als van eenig ander effect, hoe ook genaamd, plaats hebben, en, ook na verloop van dien tijd, zal misschien slechts voor een matig gedeelte van de toegepaste kredieten gebruik gemaakt, en daarbij met al de behoedzaamheid en omzigtigheid worden te werk gegaan, die zulk eene gewigtige operatie vereischt. — Deze daadzaken zullen beter dan alle redeneringen bewijzen, dat de minister van financiën, alhoewel tot de aanvulling van bestaande te-korten in de noodzakelijkheid gebragt om middelen van krediet daarvoor [illegible] toch volstrekt niet onder de voorstanders van uitbreiding der natiponale schuld mag gerangschikt worden. Zoodra door vaststelling der tweejarige begrooting, de zaken op eenen geregelden voet zullen gebragt zijn, zal het blijken, dat Z. Exc. veeleer ijverigst daarop bedacht is, de zoo hoog opgeklommen staatsschuld door eene geregelde amortisatie allengs binnen gematigde grenzen terug te voeren. (*Avondbode.*)

— Men verneemt, dat Z M. den heer *E. T. Grothe* eervol heeft ontslagen uit de vroeger door hem bekleede betrekking van zaakgelastigde en consul-generaal te Mexico. Gelijk eervol ontslag is verleend aan den heer *M. F. Proux*, als vice-consul te Mexico.

Tot Nederlandsch consul te Mexico, buiten bezwaar van 's rijks schatkist, is, naar wij vernemen, benoemd, de heer *E. C. J. Lestapis.* (*Avondbode.*)

— Met wijziging der bestaande voorschriften, ten aanzien van het getal der beambten bij de huishoudelijke dienst in de strafgevangenissen, heeft Z. M., naar wij vernemen, bepaald, dat in die gevangenissen ook zullen worden aangesteld Israëlitische godsdienstleeraars; zijnde de benoeming derzelve opgedragen aan den minister van binnenlandsche zaken.

— Z. H. W. de heer *Antonucci*, vice-superior der Hollandsche zending, heeft, bij herderlijken brief van den 11den dezer, onder vergunning van paus *Gregorius XVI*, de oprigting aangekondigd van een geestelijk verbond, ter uitroeijing van godslastering, verwensching en onkuische gesprekken.

De brief eindigt aldus: — Wij — — — eindigen, M. G., met u dringend op te bevelen, dat gij in de naderende dagen der vaste, vurige gebeden tot den troon van God wilt opzenden, voor den bloei van onze heilige godsdienst; voor den algemeenen vader der geloovigen, den bewonderings- en lofwaardigen *Gregorius*; voor het heil des vaderlands; voor den hoog te schatten vorst, den *II Willem*, den geëerbiedigden koning, wiens korte regering reeds zoo vele blijken heeft gegeven, dat hij het geluk van alle zijne onderdanen even zeer ter harte neemt, en aan allen, zonder onderscheid, gelijke regten wil doen genieten; voor H. M. de zoo weldadige koningin; voor geheel het koninklijke huis, en, in één woord, voor allen, voor welke onze heilige godsdienst ons gebiedt te bidden: en hiermede, M. G., bevelen wij u allen in de bescherming des Allerhoogsten.

(*Avondb.*)

's Gravenhage, 22 *febr.* Wij vernemen, dat door Z. M. is goedgekeurd een plan van verdeeling der mark van Lieveren, gemeente Roden, in de provincie Drenthe.

's Gravenhage, 23 *febr.* Heden morgen is het stoffelijk overschot van wijlen den verdienstelijken tooneelspeler, den heer *Stoopendaal*, met veel plegtigheid op de algemeene begraafplaats, nabij deze stad, ter aarde besteld.

De slippen van het rouwkleed werden gedragen door den heer *Lubeck*, directeur van de koninklijke muziek-school dezer hofstad en van de koninklijke hofkapel, den heer *van Hove*, tooneelschilder en decorateur van den schouwburg, den heer *Duvernoy*, thans lid en aanstaanden directeur van den koninklijken Franschen schouwburg, en den heer *Hammecher*, lid van het koninklijk Nederlandsche tooneelgezelschap alhier, voormaligen kunstbroeder van *Stoopendaal.*

Achter het lijk volgden eenige rijtuigen, waarin zich de bloedverwanten en vrienden van den overledene bevonden, onder welke laatste men den heer *Hoedt*, tooneel-directeur, opmerkte (zijnde de heer *Bingley*, door ongesteldheid, verhinderd bij deze treurige gelegenheid tegenwoordig te zijn). Vervolgens zag men eene talrijke schare kunstbroeders zoowel van het Hollandsche als Fransche tooneel dezer residentie; dichters, letterkundigen en beoefenaars der toonkunst, twee aan twee, die de laatste eer aan den waardigen *Stoopendaal* bewezen. Op het kerkhof aangekomen, schaarde zich de stoet om het graf. Met treurmuziek ving de plegtigheid aan. Een der vrienden van den afgestorvene, de heer *van Overvest Kup*, die in de tooneelwereld gunstig bekend staat, sprak eenige treffende en hartroerende dichtregelen op den overledene uit, waarin hij de verdiensten en deugden van *Stoopendaal* herinnerde, de aanwezigen het groote van het verlies deed kennen en de hoop uitte, dat hij eenmaal zijn opregte en getrouwe vriend *Stoopendaal* in zaliger gewesten zou wederzien. Daarna heeft ook de heer *Grave*, die vroeger met *Stoopendaal* aan het Nederlandsche tooneel dezer stad was verbonden, eenige dicht-regelen uitgesproken, waarin hij, onder anderen, herinnerde, dat, toen hij, eenige jaren geleden, van het tooneel afscheid nam, *Stoopendaal* degene was, die hem bij die treffende gelegenheid als kunstbroeder ondersteunde. Vervolgens hebben de toonkunstenaren, die door den heer *Lubeck* herwaarts geleid waren, treffende treurmuziek en een roerend grafgezang aangeheven, hetgeen op alle aanwezigen den diepsten indruk maakte. Hierna keerde de stoet naar de woning van de weduwe van wijlen *Stoopendaal* terug, terwijl een ieder, die er deel aan genomen had, voldaan was dezen laatsten pligt vervuld te hebben jegens eenen man, van wien men kan zeggen, dat hij was een sieraad van zijnen stand, een sieraad van de maatschappij.

— Men zegt dat de heer *Clifford Kock van Breugel* den koning zou hebben verzocht hem wegens verzwakte gezondheid uit Hoogstdeszelfs dienst als consul-generaal te Tripoli te ontslaan, en verzekert dat Z. M. tot vervanging van denzelven een der twee laatstbenoemde secretarissen van legatie goedgunstig zou hebben verkozen; terwijl Z. M. zou hebben bepaald dat aan den anderen het consulaat-generaal der Kanarische eilanden zou worden toevertrouwd. Deze maatregel, waardoor nuttelooze non-activiteits gelden worden bespaard en Nederlanders in staat worden gesteld om ervaring te vergaderen en het Vaderland tevens van dienst te zijn, kan weder ten beloope strekken van de zucht Zijner M. om overal bezuiniging en verbetering in te voeren.

Arnhem, 24 *febr.* De Amsterdamsche bladen van heden bevatten nog geen *Huwelijks-zilver* of iets, dergelijks ter gelegenheid der hooge echtverbindtenis Zr. M. des graven *van Nassau*, » vader WILLEM." Men rekende echter stellig, in het *Handelsblad* heden te lezen: » De koning heeft zich zelven niet overwonnen! Juicht niet Nederlanders, over eenen triomf, waarop zoo weinigen der helden, wier naam eenmaal de wereld vervulde, hebben kunnen boogen. Juicht niet, over eenen triomf, die niet behaald is," enz. enz. Zie *Handelsblad* van 26 maart 1840, met bijvoeging slechts van het woordje *niet.*

Mengelwerk.

Bezuiniging.

(*Ingezonden.*)

— In een ingezonden stuk, voorkomende in het *Handelsblad* van 11 februarij ll. onderteekend *Tantum*, stelt men onder andere bezuinigingen ook voor het verminderen der houtvesters met ⅔ gedeelten. — Neen, geen ⅔ der ambtenaren, het geheele departement moest worden afgeschaft. Reeds had ons het *Handelsblad* verhengd met de hoop, dat hetzelve bij het ministerie van binnenlandsche zaken gevoegd zoude worden; dan tot heden schijnt deze zoo gewenschte verandering nog niet te zijn uitgevoerd, en hiertoe werd toch weinig omslag vereischt. Zie hier hoe men (onder verbetering) de zaak gevoegelijk konde inrigten: —

Degenen die iets verlangden, hetzij premiën voor gedood schadelijk gedierte, hetzij jagtacten enz, hadden zich daartoe te vervoegen bij het gemeente bestuur onder hetwelk zij woonachtig waren, en wel op een' daartoe bepaalden dag. — Deze verzoeken worden door het gemeente bestuur opgezonden aan de gedeputeerde staten der provinciën, welke voor het welzijn der belastingschuldigen wel een uurtje langer zullen willen vergaderen; vervolgens laten Hun Ed. Gr. Achtb. de permissiën drukken, en door een der klerken van de laagste klasse invullen, ja zelfs een schooljongen zoude daartoe voldoende zijn; voorts worden de permissiën gezonden aan de ontvangers der registratie welke dezelve, zoo als ook nu plaats heeft, tegen betaling, afgeven.

De oppassers der jagt, welker getal ten minste dienda te worden verdubbeld, met de veldwachters, welke zonder verdere formaliteit ook moesten geregtigd zijn, ten hunnen voordeele calanges te doen, stonden, zoo lang de districts-commissarissen bestaan (deze posten konden ook zeer wel zonder eenigen hinder worden afgeschaft,) onder derzelver opzigt; — en zie daar voor de grootste werkzaam eden der jagt ambtenaren gevonden. En zoo doende zoude het voordeel groot zijn; maar de vermindering van ⅔ der houtvesters zoude weinig bezuinigen, daar dan ongetwijfeld de hooge bezoldigde ambtenaren en de roode acten zouden blijven bestaan.

Het is wel der moeite waard bekend te maken wat eigentlijk roode acten zijn. — Het zijn acten, welke gratis aan de geprivilegeerden worden uitgereikt; van dezelve worden ook de heeren houtvesters en adjuncten ruimschoots voorzien. Waren alle deze bevoorregte personen nu verpligt daarvan persoonlijk gebruik te maken, of door gebroodde jagers, waarvan de personele belasting werd betaald, gebruik te laten maken, dan zoude het nadeel, daaruit voorspruitende, minder dan nu zijn, daar thans vele dezer acten voor wild aan broodjagers worden verkocht. Hier nu bijgevoegd het reglement op de jagt, is er dan wel meer nodig om de jagt te vernietigen, daar hetzelve veroorlooft, dat vaders met hunne zonen op ééne acte mogen jagen. Dit mag men met regt 's rijks kweekschool voor broodjagers noemen, daar men geene broodjagers aantreft, of de zucht naar gewin, doet hem alle zijne zonen mede ter jagt nemen; en zoo doende worden deze op hunne beurt wederom broodjagers. Mij is door een dier lieden gevraagd of het ook niet vrijstond aan zijne dochter, om op zijne acte mede te gaan jagen.

Voor de schatkist en voor de jagt blijft het dus wenschelijk, dat het jagt-reglement worde nagezien, en het departement van de jagt bij het ministerie van binnenlandsche zaken worde gevoegd, zonder echter dat desgelfs ambtenaren onder eene andere benaming mede overgaan, daar derzelver werkzaamheden op verschillende wijzen door reeds bestaande ambtenaren konden worden waargenomen, zoo als hieruit blijkt, ja zelfs veel beter. *» Genoeg voor heden."*

's Lands Stoeterij.

(*Ingezonden.*)

In antwoord op het aangevoerde onder het opschrift: *'s Lands Stoeterij*, voorkomende in de *Arnhemsche Courant* van 17 dezer dient:

Toen het Geldersche paardenras zeer beroemd was, waren de weiden dezelfde als nu, daarom moet men ook geene vreemde rassen ter veredeling gebruiken, maar en aleer men het primitive ras tot zijne hoogste volkomenheid heeft gebragt, aan welk ras de gebruikelijke wijze van aanfokking en voeding geen zoo groot nadeel schijnt toetebrengen, en daartoe kan men zonder stoeterij met veel minder kosten geraken, en wel op verschillenden aard, doch welke alle te veel stof opleveren om in een dagblad te worden medegedeeld.

Bela.

Uit de papieren van eenen Russischen officier aan gene zijde van den Kaukasus.

(*Uit het Russisch van* MICHAEL [illegible] *naar het Duitsch van* [illegible])

(*Vervolg* [illegible])

Eindelijk waren wij [illegible] op een bukseschot afstands of het [illegible] paard van KASBITSCH reeds vermoeid [illegible] het slechter was dan de onze, [illegible] maar in weerwil van alle inspanning [illegible] vooruit. Op dit oogenblik zal hij, denk ik, aan zijnen Karagos gedacht hebben. [illegible] KASBITSCH in vollen galop zijn geweer aanlegt [illegible]

» Niet schieten!" roep ik hem toe: » de lading gespaard; wij zullen hem ook zoo wel inhalen." — Maar zoo is de jeugd! nooit ter regter tijd ontbrandt zij.... Het schot ging af, en de kogel trof het paard in den achterpoot; in zijn' ijver maakte het nog een sprong of tien, struikelde, en viel op de knie; oogenblikkelijk sprong KASBITSCH er af, en nu zagen wij dat hij in zijne handen eene gesluijerde vrouw vast hield.... Het was BELA... de arme BELA! Hij schreeuwde ons iets in zijne taal toe, en verhief den dolk om toe te stooten... Hier viel niet te draleu, ik schoot nu van mijn kant, op goed geluk; ik dacht bij mij zelven: zeker heeft hem de kogel in den schouder getroffen, wijl hij eensklaps den arm liet zinken. Toen de rook was weggetrokken, lag op den grond het gewonde paard, en daarnaast BELA; maar KASBITSCH wierp zijne buks in de struiken, en klouterde als eene kat tegen de rotsen op; ik had hem daar gaarne neergeschoten — maar had geene lading gereed! wij sprongen van de paarden, en snelden naar BELA. De ongelukkige! zij lag zonder beweging, en het bloed vloot bij stroomen uit hare wond... Zulk een booswicht: had hij haar nog in het hart gestoken.... dan was ten minste alles op eens gedaan geweest, — maar in den rug... een echte rooversstoot! — Zij was buiten bewustzijn. Wij verscheurden haren sluijer, en verbonden de wond zoo goed als mogelijk; te vergeefs kuste PETSCHORIN hare koude lippen — niets kon haar bijbrengen.

— PETSCHORIN zat op; ik hief haar van den grond, ik bragt haar zoo goed ik kon bij hem op het zadel, hij nam haar in zijne armen, en wij reden terug. Na eenig zwijgen zeide GRIGORIË ALEXANDROWITSCH:

» Hoor, MAKIM MAKIMITSCH, wij brengen haar op die wijze niet levend te huis." — » Gij hebt gelijk!" riep ik, en wij lieten de paarden sneller loopen. Bij de vestingpoort wachtte ons een hoop volk op, voorzigtig bragten wij de gewonde in het kwartier van PETSCHORIN, en zonden om den arts. Hij was wel wat dronken, maar kwam toch, en na de wond bezigtigd te hebben, verklaarde hij, dat zij geene twee dagen meer leven kon; maar hij vergiste zich toch.

» Genas zij weder?" vroeg ik onwillekeurig verheugd, den kapitein, hem bij de hand vattende.

— Neen, antwoordde hij, de doctor vergiste zich slechts in zoo ver, dat zij toch nog twee dagen leefde.

» Maar verklaar mij toch, op welke wijze had KASBITSCH haar geroofd?"

— Op deze wijze: tegen het verbod van PETSCHORIN aan, was zij buiten de vesting en tot aan de beek gegaan. Het was, weet gij, zeer warm, zij ging op eenen steen zitten, en koelde de voeten in het water. Daar kwam KASBITSCH aansluipen, sloeg zijne klaauwen in haar, hield haar den mond toe, sleepte haar in het bosch, daar met haar op het paard, en voort ging het! Onderwijl was het haar toch gelukt te schreeuwen; de schildwachten maakten alarm, schoten, maar troffen niet, en hierop kwamen wij juist aan.

» Maar waarom wilde KASBITSCH haar rooven?"

— Lieve hemel, die Tscherkessiers zijn nu eenmaal een ingekankerd rooversvolk; wat slecht bewaard is, kunnen zij niet laten liggen; menig ding kunnen zij niet eens gebruiken, maar zij rooven alles.... en daarvoor moet men met hen op zijne hoede zijn. Overigens beviel zij hem reeds lang.

» En BELA stierf?"

— Zij stierf; maar zij leed lang, en wij leden behoorlijk mede. Tegen tien uur des avonds kwam zij bij; wij zaten bij haar bed; naauwelijks sloeg zij de oogen op, of zij riep om PETSCHORIN. — » Ik ben hier, naast u, mijne dschanetschka" (dat is in onze taal, mijn hartje,) antwoordde hij, hare hand vattende. — » Ik zal sterven," zeide zij. — Wij begonnen haar te troosten, en zeiden, dat de doctor beloofd had, haar, zonder twijfel, te genezen; zij schudde het hoofd, en keerde zich naar den muur; zij wilde niet gaarne sterven.

Des nachts begon zij te ijlen, het hoofd brandde haar, haar geheele ligchaam beefde door herhaalde zenuwkoortsen; zij sprak zonder zamenhang, van vader en broeder, zij wilde in de bergen, naar huis. Dan begon zij even zoo van PETSCHORIN, gaf hem vele teedere namen, of deed hem verwijten, dat hij had opgehouden, zijne dschanetschka te beminnen.

— Hij hoorde haar zwijgende aan, het hoofd op de hand geleund; maar ik kon gedurende al dien tijd geenen enkelen traan in zijne oogen bemerken: of hij werkelijk niet weenen kon, of zich beheerschte — ik weet het niet: wat mij betreft, zoo heb ik nooit iets akeligers gezien.

Tegen den morgen hield het ijlen op: wel een uur lag zij onbewegelijk, bleek, in zulk eene zwakheid, dat men naauwelijks kon bemerken of zij adem haalde; daarop werd zij beter, en begon te spreken. maar waarover denkt gij wel?.... Zulk eene gedachte komt zekerlijk slechts bij eenen stervende op!... zij begon zich daarover ongerust te maken, dat zij geene christin was, dat hare ziel in de andere wereld nooit met de ziel van GRIGORIË ALEXANDROWITSCH zou te zamen komen, en dat in het paradijs eene andere vrouw zijne gezellin zoude zijn. Het viel mij in, dat zij voor haren dood nog gedoopt kon worden; ik stelde het haar voor, zij zag mij besluiteloos aan, en kon langen tijd geen woord uitbrengen; eindelijk antwoordde zij, dat zij in het geloof wilde sterven, waarin zij geboren was. — Zoo verliep de geheele dag. Hoe veranderde zij in dien dag; de bleeke wangen vielen in, de oogen werden grooter en grooter, de lippen brandden. Zij voelde zulk eene hitte als of in hare borst een gloeijend ijzer lag.

(*Vervolg hierna.*)

Correspondentie.

De brief van den heer *Rammelman* zal in het eerstvolgend nommer worden geplaatst. — Aan het verzoek van den heer *B. C. Travers* zal alsdan mede worden voldaan. — Het stuk P. C. C. C. H. wordt niet geplaatst. — Het artikel over de Conflicten wordt teruggezonden, vermits ons daarbij gevraagd wordt » na te zien of er zich ook iets hard of aanstootelijks in bevindt." — Vooreerst belast de Redactie zich niet met het adviseren op of het corrigeren van stukken; dit geschiedt slechts in zeer enkele gevallen, en nooit ten aanzien van artikelen die *zes bladzijden ineengedrongen schrift* groot zijn. Wat men begeert dat door de Redactie worde gelezen, moet zeer duidelijk en wijd uit een geschreven zijn.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 24 Feb. 3 El 2 Palm 0 Duim; gew. 0 Duim; gev. 10 D.

Prijs-Courant der Effecten.

DINGSDAG 23 FEBRUARI.	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4½ u.
NEDERL., Werk. Schuld à 2½ pCt.	50 3/16	50 3/8	50 3/8
Dito Dito . . » 5 »	97 15/16	98	98
Uitgestelde Schuld . . » »	4 9/64		
Kansbiljetten . . . . . *f*	22 1/2	22 3/8	22 3/8
Amortisatie-Syndicaat. à 4½ pCt.	86 7/8	87	87
Dito Dito . . » 3½ »	70 3/4	70 7/8	70 13/16 à 7/8
Handelmaatschappij . » 4½ »	160	160 1/8	160 1/8 à 1/4
Nieuwe Dito . . . » 4½ »			
Nieuwe Dito 1837 . » 4½ »			
Oostindische Leening » 5 »	94 3/4	95 1/8	95 1/8
Spoorweg Haarlem . . »			
Aand. Rijn-Spoorweg . » 4½ »			
FRANKR. Inschrijv. G. B. » 3 »			
SPANJE. Leening *Ardoins* » 5 »	22 5/8	22 13/16	
Dito onbep. stukk. . » 5 »			
Passive . . . . »			
Deferred . . . . »			
Fransche Uitgestelde »			
PORTUGAL. Oblig. te Lond. » 3 »			
RUSL. *H. &C.* 1798, 1816, » 5 »	104 1/2	104 3/8	
Dito 1828, 1829 . . » 5 »			
Dito 1831, 1833 . . . » 5 »	97 1/4	97 13/16	
Oblig. bij *Hope* . . . . » 4 »	87 1/8	87 3/16	
Oblig. te Londen . . . » 5 »			
Dito te Hamburg. . . » 5 »			
Inschrijving in Assign. » 6 »			
Certific. van dito. . . » 6 »			
POLEN. Aandeel. à fl 300 » *f*			
Dito à fl 500 » »			
OOSTENR. Aand. à fl. 100 » *f*			
Dito à fl 250 . . . . . » »			
Metalliek . . . . . . » 5 »	103 1/2	103 5/8	
Dito . . . . » 3 »			
Dito . . . . » 2½ »			
BRAZILIE. Dito dito » 5 »	74		

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.